

עין משפט נר מצוה

צה:

ושליא דלעיל ומאן דדריש עגמות מותרין מלו יהיה פרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) אית ליה היקישא דאשס לגבי שפיר ושליא ולפרש"י^[ז] דלאמר דבכל הקדשים מן הדין אסורין העגמות דלא המיר הכתוב אלא בשר הראוי לאכילה וגילה לנו באשס לו יהיה דמשמע שריותא

נילף כמו כן המיר בכל הקדשים ע"פ זה: הגהה. קשה דזההוא קרא כתיבי חטאת ואשס בפרשת זו את אהרן כחטאת כאשס תורה אחת להם נהכהן אשר יכפר זו לו יהיה ולמה נקט אשס וי"ל דעיקר פרשה באשס ועוד דלו יהיה נכתב ל' יחיד שמה לא קאי רק על האשס דסליק מיניה ולא תקשי (הכי גרסין) הא דדרשין לעיל בפרק המזבח מקדש (שס) נאמר לו יהיה צעולה עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונאמר לו יהיה באשס מה אשס עגמותיו מותרין אף עולה עגמותיה מותרין וקאמר התם מופני והשתא למה לי צעולה לו יהיה תיפוק לי מהיקישא דאשס דשמעתינ וי"ל דלא גמרינ מהיקישא אלא קרבנות הנאכלין ומי"מ קשה חי ממשעומא דלו יהיה דאשס דרשין עגמותיו מותרין וליפנין מיניה שאר קרבנות שלמים חטאת וטודה האל צעולה נמי כתיב לו יהיה וי"ל גזירה שזה פרק המזבח מקדש (שס) למיגמר מאשס וי"ל דלו יהיה דעולה קאי על העור ולא להמיר עגמות דהכי כתיב קרא עור העולה לו יהיה^[ח]: הגהה. לו יהיה לא דריש אלא מיתורא ושס פירש צקונטרס דפשיט ליה באשס יותר מעולה משום דלא בשרו מותר ואי משום נותר דבשריפה לא שייך נותר אלא במידי דבר אכילה

דכתיב והנותר מבשר הזבח ואי"כ לא כריכנא למגמר אלא עולה דכליל וזהו כמו שפירש בשמעתינ בשס רבותיו: הגה"ה. ובפרק כיצד זולין (פסחים דף פג.) מוכח בדמיו דכדצרו דאין נותר צעגמות וצמגמות צסוק המזיה (דף פג.) פירש צקונטרס^[ז] דהא דפשיטא ליה באשס יותר משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשס הוא לאחר הקטרט אימורין דמשמע הוא אשס ואין עגמותיו אשס וצריך לדקוק ל"ל מרי קראי לעגמות היקישא דהכא^[ט] דלמי מהוא וגזירה שזה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשס דרשין פ"ק (לעיל דף ה:) לאשס שניתק לרעייה מיהו מרי הוא כתיבי באשס בפרשת ויקרא. דצו"ך:

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

דס חטאת למטה ודס עולה למעלה. נפל דס חטאת תחילה על הצגד וחזר וניתן דס עולה על אותו כהס: טעון כיצוס. דהא דס חטאת נוגע בצגד וצלוע צו: והא נוגע. שדס עולה נצלע בצגד וכשנפל דס חטאת עליו נוגע הוא בצגד אצל אינו נצלע דהא שבע ליה בצלוע דס עולה: חוצף. לענין טצילה בצגד שנטמא: ואס טבח הוא. שאינו מקפיד צדס שעל הצגד: אינו חוצף. דחציצה בקפידא תליא^[ח]: רצב. כל דצר הגמוך כגון שומן ותלג ושעוה: וסיופוק ליה משוס רצב. שאינו רגיל צו ומקפיד עליו והוי חציצה: אפרטי קפיד. [ואף על גב] דרגיל בתרוייהו גנאי הוא לו שיראו שניהס על צגדו: או דלמא לא קפיד. הואיל ובשניהס רגיל:

הדרן עלך דם חטאת

טבול יוס ומחוסר כיפורים.
הואיל ואין ראוין לאכילה^[ז]:
אין חולקין לאכול לערב. לכשיטהרו וצגמרא^[דף טז.] מפרש טעמא: **אונן אינו מקריב**. כדלאמר בפרק שני (לעיל דף טו.) **צעלי מומין חולקין**. טעמא מפרש צגמרא^[דף טז.]: **כל שאינו ראוי לעצודה צו**. צגמרא^[שס] פריך והרי צעל מוס: **וטהור צעעת הקטר תנציס**. שהוא כל הלילה כגון שטבל וטהר צהערב שמש: **גב' א מחטא**. זורק את הדס: וכלל^א הוא. ריש לקיש גופיה יליף ואיזל למיתליה ופריך לקרא עד דממילא מיתוקמא בנחוקא: משמרה

כדכתיב והנותר מבשר הזבח ואי"כ לא כריכנא למגמר אלא עולה דכליל וזהו כמו שפירש בשמעתינ בשס רבותיו: הגה"ה. ובפרק כיצד זולין (פסחים דף פג.) מוכח בדמיו דכדצרו דאין נותר צעגמות וצמגמות צסוק המזיה (דף פג.) פירש צקונטרס^[ז] דהא דפשיטא ליה באשס יותר משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשס הוא לאחר הקטרט אימורין דמשמע הוא אשס ואין עגמותיו אשס וצריך לדקוק ל"ל מרי קראי לעגמות היקישא דהכא^[ט] דלמי מהוא וגזירה שזה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשס דרשין פ"ק (לעיל דף ה:) לאשס שניתק לרעייה מיהו מרי הוא כתיבי באשס בפרשת ויקרא. דצו"ך:

הדרן עלך דם חטאת

טבול יוס ומחוסר כיפורים אינם חולקים בקדשים לאכיל אָעֶרְבּ.
משמע הכא דמחוסרי כיפורים שהציאו כפרתן צעו עדיין טצילה והערב שמש וכן משמע פרק בכל מערבין (עירובין דף לג.) דמייני^[ז] הא מתניתא האשה שיש עליה לידה או ויצה מציאה מעות וגוונת צשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב וצריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) נמי אמרינן אף מחוסר כפרה צשאר ימות השנה שטובל ואוכל^[א] לערב ותימה דתנא^[ב] פרק חומר בקודש (מגיגה דף כה.) ובשמעתינ^[דף טז.] מייני לה האון והמחוסר כיפורים צריכין טצילה לקדש^[ג] ובשמעתינ נמי בגמ' משמע דטצילה דוקא צעי דמייני היא דמחוסר כפרה דחגיגה ופריך צמר הכי טמא שרץ טמא מעליא הוא והערב שמש צעי משמע דעד השתא לא איירי כלל צהערב שמש ועוד אמרינן בפסחים צפ' האשה (דף צ:.) שוחטין וחורקין על טבול יוס ועל מחוסר כיפורים ואין שוחטין במחוסר כיפורים לא חיישינן כשמשך קינו לצ"ד וכדצב שמייה דאין צ"ד של כהנים^[ד] מתעטלין והשתא מחוסר כיפורים^[ה] הא צעי טצילה ניחוש דלמא פשע אלא ודאי בטמא שרץ דצעי הערב שמש איכא למיחש דלמא פשע ולא טבל עד לאורמא אצל האי דלא צעי הערב שמש למאי ניחוש ליה אפילו צלילה יכול לטבול ויחבל ועוד אמרינן בפרק שני דביצה (דף יח.) כלי שנטמא באצ הטומאה אין מטצילין אותו ציוס טוב צולד הטומאה מטצילין אותו ציי"ט ואי טצילה דרבנן צעי הערב שמש אס כן לא יוכל להשתמש צו ציוס עד הלילה ולצורך חול הוא מטציל ליה ועוד תנן צנמ' פרה (פ"א מ"ה) כל הטעון ציאת מים מדצרי סופרים מטמא את הקדש ופוסל את התרומה ומוותר צחולין וצמעשר לאחר ציאתו הותר צכולן וצהדיא אמרינן בירושלמי צנמ' תרומות פ' שני [ה"ה^א] נפל דליו לתוך הצור נפלו כליו לתוך הצור מערים עליהן ומטצילן תרינ אמוראין חד אמר באצ הטומאה וחד אמר צולד הטומאה מתיב מ"ד צולד הטומאה אף צחול והא^[ב] צריך הערב שמש ומשני צרופה להשתמש בהן חולין צטהרה משמע צהדיא דלמ"ד צולד הטומאה ניחא דלא צעי הערב שמש וצירושלמי פ' שני דביצה [ה"ב^ב] איכא איפכא מתיב מ"ד באצ הטומאה למ"ד צולד הטומאה ואותה גירסא משוצבת וההיא דמס' תרומות עיקר וגראה לפרש דהא דקתמי הכא צמתמיתין לערב לאו משום מחוסר כיפורים אלא משום טבול יוס וצפ' בכל מערבין (עירובין דף לג.) דנקט לערב לאו משום הערב שמש דאי ידעה שהוקרב קינה ודאי טובלת ואוכלת לאלתר אלא התם הוא מטעם חוקה שאין צ"ד של כהנים^[ח] מתעטלין עד שיכלו כל מעות צשצופר ומטעם זה לא תוכל לאכול כל היום וכי תימא משעה שמתחילין להקריב את התמיד של צין הערצים תהא טובלת ואוכלת הא אפשר להקריב את הקניינס לאחר תמיד^[ח] כיון שאין למצחא אלא דמה כדאמר צריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) וצהמה נמי אמרינן התם מעלה ומלינה וההיא דתמיד נשחט (שס) דמחוסר כיפורים צשאר ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים לערב איירי דנקט התם גצי פסח שטובל ואוכל פסחו לערב דפסח אינו נאכל אלא צלילה נקט נמי צההיא לערב דלא דלמרינן

לקולא עיין בש"כ ביד"ץ סי' קצ"ח ס"ק י"ג. גם בתשובת הלכות קטנות סימן כ' ראיתי שפסק דמוהל שנתייבש דם המילה על ידו אינו חוצץ בנטילה מהא דאמרין שבה הוא לבני אהרן וכו' ה"א יי"ל שבה הוא למולח שיאה יריון צבועות ברם מילה ואיירי דחביב אינו מקפיד עליו ואינו חוצץ ככ"ל, ולא ידעתי איך נעלם ממנו סוגיא דרש"ס שם במקומו דגם בבני אהרן היו חוציצה אם הוא יבש. ועיין ברמבם פ"ה מה' ביאת מקדש ובטור וב"י ביד"ץ סי' קצ"ח במבאר דכל דהוי חציצה לענין טבילה הוי ג"כ חציצה גבי כהנים דרשוים הם וצ"ע. ה"ק יעקב (צמות יעקב פי ס"ט):

מסורת הש"ס

א) כעז"ז מקראות פ"ט מ"ז,
ב) ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ג,
ג) י' ירוש' סוטה פ"ג סו"א,
ד) ת"כ צו פט"ז ה"ח,
ה) שו"ך לרף צט.
ו) רש"י כת"י ד"ה מה אשס,
ז) וכן בירושלמי שבת פ"ב ה"ז

ליקוטים

ואם טבח הוא אינו חוצץ. צריך לי עיין על מה שפסק בש"ע ביד"ץ בהל' גדה סי' קצ"ח סעי' י"ז בהג"ה והוא מדברי רבינו ירוחם הובא בב"י שם, וכן מי שאומנתו להיות שוחט או קצב וירדו תמיד מלולכלות ברם אינו חוצץ שרוב בני אומנות זו אין מקפידין. וקשה דהא איתא בפסחים ס"פ תמיד נשחט דף ס"ה ע"ב ורובוחים דף ק"ח ע"א שבה אלו לבני אהרן שילכו עד ארכובותיהם ברם ומקשה השי"ס והא קרוי חציצה ומשני לם הוא ואינו חוצץ, משמע דאי יבש הוא אף שאומנתו ככך ושבח הוא להם מכל מקום מקפדין על זה וזהו שפסק. ודחוק לומר כיון דצריך הכוון לעמוד רגלו על הרצפה בלי חציצה וכיון שהולך עד ארכובותיו ברם הוי כרובו שאינו מקפיד עליו ולא גזרו משום רובו ומקפיד, דזה לא הוי רובו משם וגם אפשר דלא גזרו שבות במקדש כה"ג (ורפ"י יש ליישב איתא בסוף פ' דם חטאת דף צ"ח דרם הלח חוצץ מטוק פ' כל הפסולין (לעיל לה ע"א) דלח אינו חוצץ במקדש עיין בב"מ פ"ב דמקוראות). וזהו ראה להדיא איתא בסוף פ' דם חטאת דף צ"ח ע"ב אמר רבא פשיטא לי דם על בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ ופרש"י ואם טבח הוא שאינו מקפיד ברם שעל בגדו אינו חוצץ, וכ"כ הרמב"ם פ"ג מהל' מקוראות דטבח שנמצא דם על בגדו דוקא אינו חוצץ משמע דעל בשרו דודאי חוצץ. וצ"ל דלא דמי למי שאומנתו צעב הוי ירדיו צבועות דאינו חוצץ משום דלא מאיס כל כך, משא"כ בהוי דמאיס ועל בשרם מקפידים אף שאומנתו בכך מי"מ בשהה שאין עוסקין בה מקפדין וכו"ש דם שבבשרו כי הדרם נפשו של אדם קצה בה. וכן משפעות הראש"ש פ' הנוטות והרשב"א בתי"ה הובא בב"י

ליד"י סי' קצ"ח דדוקא בבגדו לא הוי חציצה בטבח. ואף שהרא"ש בפי כ"ה כתב וז"ל ותנא נמי ורב על שריו חוצץ ואם מוכר רבב הוא אינו חוצץ ככ"ל, האי על בשרו מיס הוא וצ"ל על בגדו וכדאיתא להדיא בש"ס בכל הפסרים שביריטו, וכן הוא בתשובת הרמב"ם סי' קכ"ד אלא שבלשון השואל לא מצינו מעתיק הלשון פסיר, ושם כ' בשם מתיני דמקוראות ושם לא תני כלל האי קט"א פ"ק ד' לפי שנמשך אחר לשון הראש"י פ' כ"ה שהובא בב"י שם כהב שם וז"ל ואם הוא טבח ומוכר שומן ויש דם ושומן על ידו מבטיא בפ"א דבחיט, ולא עיין בש"ס גופא דהתם לא קאמר רק כנמצא בבגדו (ואף אם תוצה לזהוק ולומר דרעיתיהו דגופו ובגדו שוים אף שהוא נגד משפעות הסוגיא ורוב הפוסקים שכתבתי מ"מ סוגיא זו דפסחים ורובוחים הוא רשבח הוא לבני אהרן לא משמע כן). גם מ"ש עוד המ"א שם וז"ל ולא איפשטא וצ"ל דבטבילת גדה אולינן לחומרעא ככ"ל, וזה אינו כיון דמיעוט שאינו מקפיד עליו חוצץ מטעם גזירה אטו רובו המקפיד עליו בדרבנן אולינן

- דמקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין לקטן: ויקרא ז, לג.
- והנותר (צצ. דהיו) צ"ל פסוק זה: והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליהודא לכתו חזקת את דם השלמים לו יתדה: ויקרא ז, יד

מוסף רש"י

רבב. הוא דבר מאוס כגון תבל ושומן ודבנך צבנדיה וגמלתינן (סוטה סח.) מתיני. טבול יום. דשקן ודמה והשאר טומאות: ומחוסר כפורים. זו ומיעוט שטנלו והעריב שמשן ולא יחילו כפרתן: אורן. כל זמן שלא נקבר המת (לעיר סו:)

שינויי גוסהאות

א) צמתי"י וצ"ע נגע: ב) כבי"ל טוקף א"ל רב אחא מדיפתא: ג) מומין קבועין בין בעלי מומין עוברין לל"ל (ר"ש"ח: ד) מל"ל שגמרי לכתו חזקת חזקת את דם השלמים לו יתיה. וכן משמע צגמרא (דף קב ע"ב.) ואס"מ מנאלין כן צמוס' (דף קב) [צדפוס שלו דף טז ע"א] (ש"ח: ח) תליא מילתא (ש"ח: ח) לאמילא אלא וצב"ס לל"ל [ל' דמיתא ודשאר טומאות: ודש"ח: א] ורפשי"י דהר"א דבכל מלל"ל (גרי קה"ה: ח) יהיה ודחבי ממשפעות לו יהיה לא דריש אלא וצב"ס ולא) מותרא לו: ל"ל ודמת המז"ה מנתק (ש"ח: ו) וכו"ו צריש: ב) דהבא וגזירה לל"ל והשאר מנתק (ש"ח: ו) וציתס צ"ק לעצמות הוא ולו יהיה והשאר מנתק: א' דמיתוי התם מנתות דהאשת שוים בו (שפ"ב: יא) ואוכל בקדשים לערב (ש"ח: יב) צ"ל דתנן פרק חזמר בקודש האונן בו. כ"ל' והשאר מנתק (ש"ח: יג) לקדש אבא לא לתרומה ומשמע טבילה אין הערב שמש לא דבה"ג דיוק יהיה כל מעות צששופר: ב) כיפורים נמי הא כ"ל' (ש"ח: יד) צ"ל דהא (ש"ח: יד) ועי"ז צריש דכלהו ובפ"מ הא צריך. ופי' שה' צחול צריך הערב שם עיין דלי אפשר להשתמש צו ציוס הוי כמתקן וממין מריט לתול. ועי"ן צ"ק: א) כהנים עומדין משם עד כ"ל וצ"ע (ש"ח: יד) ו(הר"ב: יח) צ"ל התמיד (ששכ"ח):